

Ο ΑΓΩΝΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΟΧΥΡΩΣΗ ΤΗΣ ΦΕΤΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΟΠ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ

Η Φέτα είναι ένα ιστορικό προϊόν που αναφέρεται στην Ομηρική ιστορία και η διαχρονική της παραγωγή και κατανάλωση στην Ελλάδα από την αρχαιότητα έως σήμερα στηρίζεται σε πλήθος βιβλιογραφικών αναφορών Ελλήνων και ξένων επιστημόνων. Έχει τα μοναδικά οργανοληπτικά ποιοτικά χαρακτηριστικά που συνδέονται με την χλωρίδα, τις φυλές των ζώων, την βιοποικιλότητα, το κλίμα, την εκτατική και ημικτατική εκτροφή των ζώων και τον παραδοσιακό τρόπο παραγωγής της. Η Ελλάδα έδειχνε συνεχές ενδιαφέρον για τη Φέτα. Την περιλαμβάνει στη νομοθεσία της από το 1926 και έχει υπογράψει σχετικές διμερείς συμβάσεις με άλλες χώρες. Όμως δεν υπήρχε διεθνές νομικό πλαίσιο για την κατοχύρωσή της. Μόλις δημοσιεύτηκε ο Ευρωπαϊκός Κανονισμός 2081/92 για την θεσμοθέτηση των ΠΟΠ προϊόντων υπέβαλε αίτηση και σχετικό φάκελλο για την εγγραφή της στα σχετικά μητρώα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η φέτα κατοχυρώθηκε αρχικά με τον κανονισμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής 1107/96. Το 1999 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ακύρωσε τον κανονισμό κατ εντολή του Ευρωπαϊκού δικαστηρίου μετά από προσφυγή των Δανών παραγωγών λευκού αγελαδινού τυριού με λευκαντικά πρόσθετα, με το όνομα φέτα και προχώρησε σε έρευνα γνώμης των ευρωπαίων καταναλωτών μέσω δομημένου ερωτηματολογίου. Την ίδια χρονιά της ακύρωσης του κανονισμού κατοχύρωσης της Φέτας ως ΠΟΠ προϊόντος το 1999 συγκροτήθηκε το Θεσσαλικό δίκτυο Φορέων για την υπεράσπιση της φέτας. Το 2001 μετά από Πανελλήνια συνάντηση φορέων στο Γεωπονικό Πανεπιστήμιο συγκροτήθηκε Πανελλαδική συντονιστική επιτροπή. Η συντονιστική Επιτροπή διοργάνωσε δεκάδες ενημερωτικές συγκεντρώσεις ενημέρωσης φορέων και πολιτών αναπτύσσοντας ένα κίνημα υπέρ της φέτας σε όλη την χώρα με παράλληλη ενημέρωση των ευρωπαϊκών κοινωνικών κινημάτων και δημοκρατικών θεσμών. Τον Μάρτιο του 2002 αντιπροσωπεία της Συντονιστικής Επιτροπής μεταβήκαμε στις Βρυξέλλες όπου σε παραστάσεις στην Μόνιμη Ελληνική Αντιπροσωπεία, στο Ευρωπαϊκό κοινοβούλιο και στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσιάσαμε τις θέσεις του κινήματος και καταθέσαμε κείμενο τεκμηρίωσης με τις υπογραφές 120 Ελληνικών φορέων παραγωγικών, συνεταιριστικών, κοινωνικών και φορέων της αυτοδιοίκησης. Μετά και από την παρέμβαση της Πανελλαδικής συντονιστικής επιτροπής ακολούθησε η έκδοση του ισχύοντος κανονισμού 1829/2002 της Ευρ. Επιτροπής με τον οποίο κατοχυρώνονταν οριστικά η φέτα ως Ελληνικό ΠΟΠ Προϊόν στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ακολούθησε νέα προσφυγή των Δανών και Γερμανών κατά του κανονισμού κατοχύρωσης η οποία απορρίφθηκε στις 25/10/2005 με απόφαση του Ευρωπαϊκού δικαστηρίου.

Σύμφωνα με στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, του IRI Worldwide και του περιοδικού 'Τρόφιμα και Ποτά' 2014 για την παρασκευή Φέτας στην χώρα μας απασχολούνται 100.000 κτηνοτρόφοι με 12.000.000 αιγοπρόβατα και 300.000 εργαζόμενοι συνολικά στην πρωτογενή παραγωγή, μεταποίηση και υπηρεσίες και παράγουν 120.000 τόνους ετησίως σε 400 τυροκομεία. Οι ετήσιες εξαγωγές της χώρας μας συνεχώς αυξανόμενες ανέρχονται σε 45.000 τόνους και 260 εκ. ευρώ τζίρο ετησίως με διανομή σε 35 χώρες και στις 5 ηπείρους. Η Ελλάδα παράγει και διακινεί το 28% της παγκόσμιας παραγωγής τυριών με ονομασία Φέτα. Γεγονός που δείχνει ότι ένα 72% της παγκόσμιας κατανάλωσης αφορά μαζική παραγωγή και εμπορία προϊόντων απομίμησης φέτας κυρίως αγελαδινών λευκών τυριών από ΗΠΑ, Καναδά, Ν. Αφρική, Κίνα, κλπ

Αυτή ακριβώς η διαφορά της πλεονάζουσας διεθνούς ζήτησης των 500.000 τόννων περίπου φέτας και πάνω από ένα δίσ ευρώ τζίρου είναι το πεδίο εμπορικής διαμάχης έως σήμερα και θα είναι τα επόμενα χρόνια ανάμεσα στην Ελληνική ΠΟΠ Φέτα και στις απομιμήσεις των ανταγωνιστών της.

Τι μπορούμε να κάνουμε για να υπάρξει μια αισιόδοξη προοπτική στους όρους παραγωγής και εμπορίας;

- 1) Να εκπονήσουμε ένα Εθνικό σχέδιο για την βιώσιμη Ανάπτυξη της κτηνοτροφίας και να ενισχύσουμε την κτηνοτροφική παραγωγή ποιοτικού αιγοπροβείου γάλακτος μέσω των συνδεδεμένων ενισχύσεων με την αναθεώρηση της ΚΑΠ που ολοκληρώνεται τον Ιούλιο του 2016, με αύξηση της ενίσχυσης για την περιφέρεια των βοσκοτόπων, με ολοκλήρωση των διαχειριστικών σχεδίων των βοσκοτόπων και αύξηση των ενισχύσεων στα κτηνοτροφικά φυτά και ψυχανθή για παραγωγή ζωοτροφών. Να ενεργοποιηθούν μέτρα ενίσχυσης της μεταποίησης και του εξαγωγικού προσανατολισμού των τυροκομικών επιχειρήσεων μέσω του ΕΣΠΑ και του Αναπτυξιακού Νόμου.
- 2) Να συγκροτηθεί άμεσα Εθνικός διεπαγγελματικός φορέας διαχείρισης της ΠΟΠ Φέτας και των ΠΟΠ τυροκομικών προϊόντων μας με την συνεργασία παραγωγικών, καταναλωτικών και φορέων της αυτοδιοίκησης και του Υπουργείου όπως έχουν κάνει οι Ιταλοί με την Παρμεζάνα και οι Γάλλοι με το ροκφόρ, ώστε να αναλάβουν δράσεις ποιοτικών ελέγχων και προβολής και υποστήριξης της φέτας στην Ελληνική και στις διεθνείς αγορές και αντιμετώπιση των Βουλγάρικων και άλλων παράνομων διακινητών φέτας στην Ευρωπαϊκή Ένωση που γίνεται με την απαράδεκτη ανοχή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Επίσης να αναλάβουν δράσεις πιστοποίησης του Ελληνικού γιαουρτιού ως παραδοσιακού προϊόντος ιδιότητας ΕΠΠ του κανονισμού 1151/2012 καθώς μπορεί να απευθύνεται σε μια διεθνή αγορά δεκάδων δίσ ευρώ, για να ανταγωνιστεί τις απομιμήσεις γιαουρτιού 'Ελληνικού τύπου' που προωθούν οι Τσέχικες, Τούρκικες, Αμερικάνικες και άλλες εταιρείες ανά τον κόσμο.
- 3) Τα Υπουργεία Γεωργίας Τροφίμων και Ανάπτυξης που από την έναρξη των διαπραγματεύσεων το 2012 έως σήμερα κακώς συμβιβάστηκαν στην συμφωνία των 6 χωρών της νότιας Αφρικής με την ΕΕ για 5ετή μεταβατική περίοδο παράλληλης εμπορίας της ΠΟΠ Φέτας και των απομιμήσεων 'Φέτας' κυρίως αγελαδινού Γάλακτος της Νότιας Αφρικής, να ξεκινήσουν την διαδικασία αναθεώρησής της για ισότιμη κατοχύρωση και προστασία της ΠΟΠ Φέτας με τα άλλα 220 ΠΟΠ προϊόντα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- 4) Η Κυβέρνηση στις επιχειρούμενες συμφωνίες ΕΕ-Καναδά (CETA) και ΕΕ-ΗΠΑ (TTIP) να διαμορφώσει συμμαχίες και αν χρειαστεί να ασκήσει βέτο υπέρ της πλήρους διεθνούς κατοχύρωσης της φέτας και των 100 ΠΟΠ, ΠΓΕ αγροτικών προϊόντων και τροφίμων και των 40 ΠΟΠ κρασιών της χώρας απαιτώντας την μη εξομείωσή τους με τα εταιρικά αμερικάνικα προϊόντα, αλλά την πλήρη προστασία των ΠΟΠ και ΠΓΕ προϊόντων και των βιολογικών προϊόντων της χώρας και την αποτροπή καλλιέργειας και εμπορίας μεταλλαγμένων.
- 5) Το Δίκτυο φορέων και πολιτών ενάντια στην TTIP, CETA, Τοπικό, Ελληνικό και Ευρωπαϊκό απαιτεί από τις Κυβερνήσεις της Ευρώπης, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να κάνουν χρήση του άρθρου 4 της συνθήκης της Λισαβόνας σύμφωνα με το οποίο οι διεθνείς εμπορικές συμφωνίες, όταν έχουν επιπτώσεις στην κοινωνική πολιτική, στην γεωργία, στο περιβάλλον, στον πολιτισμό και στα δικαιώματα των καταναλωτών είναι μεικτής αρμοδιότητας συμφωνίες και απαιτούν την σύμφωνη γνώμη των Εθνικών Κοινοβουλίων.

Γιώργος Α. Εμμανουήλ / Μέλος της Πανελλαδικής Συντονιστικής Επιτροπής για την κατοχύρωση της ΠΟΠ Φέτας (1999-2002) και μέλος σήμερα του Δικτύου φορέων και πολιτών κατά της TTIP, CETA, TISA
Δημοσιεύτηκε στην 'Ελευθερία' 16/6/2016